

การศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาใน พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 จังหวัดอุบลราชธานี

Morale and Efficiency in Job performance of Personnel of Ubon Ratchathani

กัลยกร โชติชัย

Email: toktrackk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 จังหวัดอุบลราชธานี 2) เปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 278 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t การทดสอบค่า F และการทดสอบ LSD

ผลการวิจัย พบว่า

1.บุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่การศึกษา มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในภาพรวม และรายด้านได้แก่ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ในระดับมาก ส่วน ด้านนโยบายและการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

2.บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ส่วนบุคลากรที่มีอายุ พบว่า ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และด้านนโยบายและการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 บุคลากรที่มีระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน บุคลากรที่มีรายได้ พบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนด้านความสำเร็จของงาน และด้านการยอมรับนับถือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความมั่นคงในการงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนด้านนโยบายและการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: ขวัญและกำลังใจ

Abstract

The research aimed to study and compare the level of morale in the performance of education personnel in Ubon Ratchathani Secondary Education Service Area 29 as classified by sex, age, educational levels, income and working experience.

The samples used in the research were 278 educational personnel of Ubon Ratchathani Secondary Educational Service Area 29, derived by a stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with a confidence value equivalent to .93. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and LSD.

The research findings were as follows :

1. The educational personnel in the study had a high level of morale in the aspects of job success, recognition, progress, job security. They had the highest level of morale in the aspect of the policy and administration.

2. The educational personnel who had different sex, age, educational levels, income and working experience had a different level of morale in their performance. The personnel who had a different age had a different level of morale with a statistical significance of 0.01 in terms of job success, progress and policy and administration. The personnel who had a different income had a different level of morale with a statistical significance of 0.01 in light of success and recognition. The personnel who had different working experience had a different level of morale at a statistical significance of 0.01 in terms of job success and security. They had a different level of morale with a statistical significance of 0.05 in light of policy and administration.

Keyword : Morale and Efficiency

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์ มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กำลังคนที่มีคุณภาพทางการศึกษานับเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศชาติ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในงานพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ.2542 ความว่า “ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า” (สุกฤษฎ์ ลิมโพธิ์ทอง 2550 : 2) จากวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง ตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมยุคปัจจุบัน ทำให้หลายประเทศเกิดการผลักดันให้เกิดการปฏิรูปทิศทางการพัฒนาตลอดเวลา ดังจะเห็นได้จากแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-11 (พ.ศ.2555-2559) ที่มุ่งให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพดังเช่นบทบาทของครูที่มีความสำคัญต่อสังคมประเทศชาติ ในการเป็นผู้สอนคนให้มีความรู้

ความสามารถทางด้านวิชาการต่างๆ และบทบาทในการพัฒนาประเทศชาติอีกด้วย เช่น การพัฒนาสังคม การเมืองเศรษฐกิจ ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น (กษมา ทองขลิบ 2550 : บทคัดย่อ) ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูจึงมีความสำคัญมากต่อความเต็มใจ เสียสละทุ่มเทแรงกายแรงใจ และรับผิดชอบต่องานหน้าที่รวมถึงการอุทิศตนต่อภาระหน้าที่ แสดงให้เห็นพฤติกรรมการทำงานที่ดี ด้วยความเต็มใจ เสียสละ คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม และความก้าวหน้าขององค์กร กรีเทพ เข้มเพ็ชร (2551 : 12) ศึกษาตัวประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู พบว่าตัวประกอบที่สำคัญมากที่สุดกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู คือขวัญและความพึงพอใจในการทำงาน ครูจะปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ให้ความสำคัญในการทำงานมากขึ้น ตั้งใจทำงานด้วยความกระตือรือร้น รับผิดชอบต่อภาระงานของตน มีความอดทนและพยายามยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ชิตชนก ชัยธนา มี (2552 : 17) กล่าวถึงความสำคัญของขวัญในการปฏิบัติงานว่า ขวัญและกำลังใจในการทำงาน เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและการทำงานอยู่เสมอ หากผู้ปฏิบัติงานมีขวัญและกำลังใจในการทำงานดี การปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์กร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตที่ 29 อุบลราชธานี ขวัญในการปฏิบัติของครูผู้สอน มีความสำคัญมากต่อความเต็มใจที่จะเสียสละเพื่อหน่วยงาน การร่วมแรงร่วมใจกันสร้างสรรค์เพื่องาน และปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งต่างๆ เหล่านี้สามารถสะท้อนออกมาในรูปของขวัญและกำลังใจของบุคลากรในหน่วยงานนั้นๆ การบริหารและจัดการระบบการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตที่ 29 อุบลราชธานี โดยศึกษาจากสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 แห่ง ได้แก่ 1) โรงเรียนลือคำหาญวารินชำราบ 2) โรงเรียนวิจิตรวิทย์วิทยา 3) โรงเรียนวารินชำราบ 4) โรงเรียนห้วยชะยุ้งวิทยา ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ 2545 หมวด 5 ว่าด้วยการบริหารจัดการ มาตราที่ 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง โดยเฉพาะในการบริหารงานด้านวิชาการที่เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ 2545 มุ่งให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้กับสถานศึกษามากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สามารถสร้างความเข้มแข็งเข้าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาทุกฝ่ายเป็นผู้รับผิดชอบ ควบคุมดูแล พัฒนาด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารและครูผู้สอน จึงเป็นบุคลากรสำคัญในการดำเนินงานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทาง เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบการพิจารณาแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษา และเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งผลของการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้บริหารงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการนำไปพัฒนาเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็น บุคลากรที่ปฏิบัติงานในบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จังหวัด อุบลราชธานี ใช้เทคนิคการสุ่มแบบเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (ที่มา : Yamane, 1973 อ้างใน บุญธรรม จิตตอนันต์, 2546 : 97) ได้ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน

ตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ในการทำงาน และตัวแปรตามขวัญและกำลังใจใน การปฏิบัติงานประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน และด้านนโยบายและการบริหาร การวิจัย เรื่องขวัญและกำลังใจได้ศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีการจูงใจของ Herzberg (Herzberg's two-factor Theory)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบและการตรวจสอบแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน และผ่านการทดลองใช้เครื่องมือ ได้ค่าความ เชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t การทดสอบค่า F และการทดสอบ LSD

สรุปผลการวิจัย

1. บุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 จังหวัดอุบลราชธานี มีขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ขวัญและ กำลังใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด คือ ด้านนโยบายและ การบริหาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความมั่นคงใน การทำงานด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ และด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ตามลำดับ

1.1 ด้านนโยบายและการบริหาร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ นโยบาย การบริหารงานในหน่วยงานของท่านมีความ ชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านความมั่นคงในการทำงานทั้งในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารเอาใจใส่ดูแลบุคลากรในหน่วยงานเป็นอย่างดี

1.3 ด้านความสำเร็จของงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านสามารถปฏิบัติงานตามที่มอบหมายได้สำเร็จ

1.4 ด้านการยอมรับนับถือ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ งานที่ท่านทำอยู่เป็นอาชีพที่มีเกียรติและได้รับการยอมรับจากสังคม

1.5 ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือ ทุกคนได้รับการพิจารณาความดี ความชอบเท่าเทียมกัน และ ท่านมีความก้าวหน้าในตำแหน่งที่เหมาะสมกับระยะเวลาที่ท่านได้ปฏิบัติงาน

อภิปรายผลการวิจัย

ความคิดเห็นที่มีต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

1. ผลการวิจัย พบว่า ด้านความสำเร็จของงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านสามารถปฏิบัติงานตามที่มอบหมายได้สำเร็จ แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาบทบาทหน้าที่ที่มีความสำคัญยิ่งในการให้ความรู้กับนักเรียน ได้เล็งเห็นความสำคัญของการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานได้เป็นผลสำเร็จ ตามเกณฑ์มาตรฐาน มีผลงานที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ซึ่งการเป็นบุคลากรทางการสอนจัดได้ว่าเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง สอดคล้องกับการศึกษาของ Kossen and College (1975 : 101; อ้างถึงใน ถาวร ศรีแก้ว, 2549 : 9) ได้อธิบายความหมายของขวัญและกำลังใจว่า ทักษะคติของพนักงานที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การโดยทั่วไป หรือปัจจัยต่างๆ ของงาน เช่น การปกครองผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ความสำเร็จของงาน ความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จ และค่าตอบแทนสวัสดิการที่ได้รับในการทำงาน

2. ผลการวิจัย พบว่า ด้านการยอมรับนับถือ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ งานที่ท่านทำอยู่เป็นอาชีพที่มีเกียรติและได้รับการยอมรับจากสังคม แสดงให้เห็นว่า บุคลากรทางการศึกษาที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ และมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ มีจรรยาบรรณ เป็นตัวอย่างให้กับสังคม จึงทำให้ได้รับการยอมรับนับถือ ได้รับเกียรติ จากสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของ บุญยง จินตนะกุล (2550 : 13) ได้กล่าวถึงความหมายของขวัญและกำลังใจว่า ขวัญและกำลังใจเป็นองค์ประกอบแห่งพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้น ความตั้งใจหรืออุทิศสภาวะของคนทำงานที่จะอุทิศเวลาหรือแรงกายของตนเพื่อสนองความต้องการ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงาน และมีผลผลิตของงานออกมามีและสม่ำเสมอ เป็นที่ยอมรับจากสังคม

3. ผลการวิจัย พบว่า ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือ ทุกคนได้รับการพิจารณาความดี ความชอบเท่าเทียมกัน และ ท่านมีความก้าวหน้าในตำแหน่งที่เหมาะสมกับระยะเวลาที่ท่านได้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เป็นผู้นำที่ดี มีความยุติธรรม ทั้งในด้านการบริหารงานที่ตรงไปตรงมา มีความโปร่งใส รวมทั้งการประเมินผลงานตรงตามตำแหน่งงาน และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Wang Dan and XU Qin (2007 : 1524-15-29; อ้างถึงใน ลักขณา สุวรรณรอด, 2552 : 67) ได้วิจัยผลของวิธีปฏิบัติในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ต่อผลการดำเนินงานในโรงงานอุตสาหกรรมของประเทศจีน ผลการศึกษพบว่า ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดผลการดำเนินงานและวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการจัดการทรัพยากรมนุษย์มีความสัมพันธ์กันอย่างมากระชับให้เห็นโอกาสในการพัฒนา ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งได้นำเอาวิธีการจัดการทรัพยากรมนุษย์มาใช้ในการพัฒนาจะได้ผลงานดีขึ้น

4. ผลการวิจัย พบว่า ด้านความมั่นคงในการทำงานทั้งในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารเอาใจใส่ดูแลบุคลากรในหน่วยงานเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารในเขตพื้นที่การศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญในการดูแลเอาใจใส่บุคลากรในหน่วยงานเป็นอย่างดี และได้กำหนดเป็นนโยบายในการบริหารงานในหน่วยงานที่มีความชัดเจน เพื่อให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ทั้งในบุคลากรที่มีตำแหน่งงานต่างกันได้รับสวัสดิการเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Maslow (1970 : 80-81) ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ในข้อที่ 1. ความต้องการของร่างกายความต้องการของร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดเช่นอาหารน้ำความอบอุ่นที่อยู่อาศัยการนอนและการพักผ่อน และข้อที่ 2. ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (Security of Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะเป็นอิสระจากอันตรายการมีชีวิตรอดและความกลัวต่อความสูญเสียหน้าที่การทำงานทรัพย์สินหรือที่อยู่อาศัย

5. ผลการวิจัย พบว่า ด้านนโยบายและการบริหาร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ นโยบาย การบริหารงานในหน่วยงานของท่านมีความชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติงานแสดงให้เห็นว่า กฎระเบียบ นโยบาย โครงสร้างขององค์การมีระบบการบริหารงานที่ชัดเจน บุคลากรสามารถปฏิบัติตามได้ มีผลทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของ Kossen and College (1975 : 29; อ้างถึงใน ถาวร ศรีแก้ว, 2549 : 9) ได้อธิบายความหมายของขวัญและกำลังใจว่า ทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การโดยทั่วไป หรือปัจจัยต่างๆ ของงาน เช่น การปกครองผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ความสำเร็จของงาน ความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จ และค่าตอบแทน สวัสดิการที่ได้รับในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรกับประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 จังหวัดอุบลราชธานี

2. ควรศึกษาเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรกับตำแหน่งงานของบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 จังหวัดอุบลราชธานี

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญและกำลังใจกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 จังหวัดอุบลราชธานี

เอกสารอ้างอิง

กษมา ทองขลิบ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์การกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของครูโรงเรียนราชินีบน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรีเทพ เขมะเพชร. (2551). ตัวประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ชิตชนก ชัยนามี. (2552). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกำลังขวัญในการปฏิบัติงานราชการสนามสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) ของข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดน. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บุญธรรม จิตต่อนันต์. (2546). การวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญยง จินตนะกุล. (2550). กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของพนักงานครูเทศบาล และข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ถาวร ศรีแก้ว. (2549). ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ลักขณา สุวรรณรอด. (2552). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์ โรงพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุกฤษฎ์ ลิ้มโพธิ์ทอง. (2550). ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่. สำนักพิมพ์รัตนไตร, กรุงเทพฯ.
- Maslow, Abraham. (1970). Motivation and Personality. New York : Harper and Row Publishers.